

21 Αυγούστου 2018

Προς: Μιχαήλ Πετρόπουλο, Δήμαρχο Ίου, και Δημοτικό Συμβούλιο Ίου

Θέμα: Περιβαλλοντική Υποβάθμιση και Αυθαιρεσία στην Ίο

Αξιότιμε κύριε Δήμαρχε και μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου,

Η Ίος είναι από τα ωραιότερα νησιά των Κυκλάδων και για τον λόγο αυτό έχει χαρακτηριστεί από την Ελληνική πολιτεία ως τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (ΦΕΚ 762/1977). Εμείς επιλέξαμε την Ίο ως τόπο των καλοκαιρινών μας διακοπών και επενδύσαμε στην ανέγερση των παραθεριστικών μας κατοικιών. Δυστυχώς τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε μια άνευ προηγουμένου περιβαλλοντική υποβάθμιση του νησιού, μια ντε-φάκτο ιδιωτικοποίηση των παραλιών του, και μια αδιαφορία για την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας.

Με την επιστολή αυτή, που συνοδεύεται από σειρά εγγράφων και φωτογραφιών, αναδεικνύουμε τα παραπάνω προβλήματα, καθώς και τον προβληματισμό μας για την στάση του Δήμου. Είμαστε πρόθυμοι να υποστηρίξουμε τον Δήμο με όποιο τρόπο μπορούμε ώστε να αντιμετωπισθούν τα πρόβληματα. Ταυτόχρονα όμως, είμαστε διατεθειμένοι να προχωρήσουμε μόνοι μας στις απαιτούμενες νόμιμες ενέργειες σε διοικητικό ή δικαστικό επίπεδο προκειμένου να σταματήσει η κατάσταση αυτή.

Θεωρούμε ότι τα σημαντικότερα προβλήματα είναι τα εξής:

1. Καταστροφή υδροβιότοπων. Η λίμνη Παπά, η οποία φιλοξενούσε ψάρια και αποδημητικά πουλιά, έχει καταστραφεί πλήρως. Στη θέση της υπάρχει πολύ μικρότερη λίμνη, η οποία δεν τροφοδοτείται από νερό με φυσικό τρόπο και είναι νεκρή, καθώς το ρέμα που την τροφοδοτούσε έχει επίσης καταστραφεί. Οι παραπάνω καταστροφές αντιβαίνουν στο νόμο 3937/2011 και στο Προεδρικό Διάταγμα του Ιουνίου του 2012 για την προστασία των υδροβιότοπων, στο οποίο ο υδροβιότοπος του Παπά υπάγεται.
2. Καταστροφή ρεμάτων. Οι κοίτες στα Ρέμα Παπά, Ρέμα Καλάμου, Βαθύ Ρέμα Κλίματος, και Ρέμα Κουμπάρας έχουν καταστραφεί ή αλλοιωθεί, και οι λίθοι των κοιτών έχουν μεταφερθεί αλλού.
3. Καταστροφή κορυφογραμμών. Η κορυφογραμμή στο νησάκι Διακοφτό έχει καταστραφεί και το υψηλότερο τμήμα του νησιού έχει σκαφτεί και γίνει επίπεδο σε μεγάλη έκταση. Στο επίπεδο αυτό τμήμα έχει ανεγερθεί κατοικία. Αυτά αντιβαίνουν στο νόμο 3212/2003 για τις κορυφογραμμές και στο ΦΕΚ 587Δ/81 που περιορίζει τις εκσκαφές στις απολύτως απαραίτητες. Να τονίσουμε επίσης ότι στις παραπάνω εκσκαφές, υπήρχε παράνομη παραγωγή αδρανών υλικών (χαλίκια) με σπαστήρα.
4. Ντε-φάκτο ιδιωτικοποίηση παραλιών. Η πρόσβαση στην παραλία Παπά είναι πλέον αδύνατη από ξηρά, καθώς η σχετική έκταση περικλείεται από συρματοπλέγματα και

ψηλούς πέτρινους τοίχους. Επίσης, μια σιδερένια πόρτα έχει τοποθετηθεί στο παραδοσιακό μονοπάτι καθόδου προς την θάλασσα. Η αμμουδιά της Κουμπάρας καταλαμβάνεται σχεδόν πλήρως από ομπρέλες, και δεν τηρούνται οι κατά νόμο αποστάσεις για ελεύθερους χώρους λουομένων χωρίς ομπρέλες. Τα παραπάνω αντιβαίνουν στο νομοθετημένο δικαίωμα για ελεύθερη πρόσβαση στις παραλίες. Είναι ευθύνη του Δήμου να διατηρήσει τα παραδοσιακά μονοπάτια και τις ήδη χαρτογραφημένες προσβάσεις που οδηγούν στις παραλίες, στις ακτές, και σε άλλα σημεία ενδιαφέροντος του νησιού.

5. Αυθαίρετα έργα σε αιγιαλούς. Στην περιοχή της Κουμπάρας έχουν κατασκευαστεί μεγάλες πισίνες χωρίς να τηρούνται οι κατά νόμο αποστάσεις από τον αιγιαλό, όπως τεκμηριώνεται και από την ΑΠ2434/1-11-2016 έκθεση των επιθεωρητών του Υπουργείου Περιβάλλοντος. Η κατασκευή της γέφυρας που ενώνει την παραλία της Κουμπάρας με το νησάκι Διακοφτό έχει προκαλέσει καταστροφές στο φυσικό περιβάλλον, καθώς έχουν αφαιρεθεί τα βράχια μεταξύ του Διακοφτού και της παραλίας.
6. Αυθαίρετοι δρόμοι. Ο παραλιακός δρόμος από Παπά μέχρι Κάλαμο και ο δρόμος από Κλίμα για Πικρί Νερό έχουν κατασκευαστεί χωρίς τις απαιτούμενες άδειες και έχουν αλλοιώσει σοβαρά το τοπίο διασχίζοντας και αλλοιώνοντας την κοίτη των ρεμάτων .
7. Αλλοίωση της αρχιτεκτονικής φυσιογνωμίας του νησιού. Κατασκευές με στοιχεία ασύμβατα με την αρχιτεκτονική του νησιού ανεγείρονται συνεχώς, με την απουσία της αρμόδιας Αρχιτεκτονικής Επιτροπής που εδρεύει στη Σαντορίνη, και την μη εφαρμογή από την πολεοδομία Θήρας και την υπηρεσία fast-track εγκρίσεων του ΕΟΤ σειράς άρθρων του ΦΕΚ 587Δ/81 ειδικού διατάγματος προστασίας της Ύου και άλλων πολεοδομικών ρυθμίσεων.
8. Αυθαίρετα έργα σε δασικές εκτάσεις. Παράνομα κτίσματα έχουν ανεγερθεί σε δασικές εκτάσεις χωρίς έγκριση του δασαρχείου στην περιοχή Καλάμου. Επίσης αιωνόβιοι κέδροι έχουν κοπεί στην περιοχή Πικρί Νερό όπως εύκολα μπορεί να ανιχνευτεί με αεροφωτογραφίες από τις δασικές υπηρεσίες.
9. Περιφρόνηση διοικητικών και δικαστικών αποφάσεων. Το Συμβούλιο της Επικρατείας έχει εκδώσει διαταγή το 2016 για διακοπή εργασιών στην περιοχή της Κουμπάρας και του Διακοφτού, αλλά εργασίες συνεχίζονται μέχρι τώρα. Επίσης οι επιθεωρητές του Υπουργείου Περιβάλλοντος συνέταξαν αναφορά για παρανομίες σχετικά με τις εργασίες στην περιοχή αυτή (ΑΠ2434/1-11-16 έκθεση) και μάλιστα ο έλεγχος τους παρεμποδίστηκε. Η ανεξήγητη επί δύο χρόνια καθυστέρηση ολοκλήρωσης του ελέγχου παρείχε το χρονικό περιθώριο συνέχισης και ολοκλήρωσης των διαπιστωμένων παράνομων κατασκευών που αναφέρονται στην έκθεση, και στη παράλληλη χορήγηση αδειών λειτουργίας από τις αρμόδιες αρχές για κέντρα διασκέδασης και εστίασης στις περιοχές αυτές.

Τα παραπάνω προβλήματα συνθέτουν μια σαφή εικόνα περιβαλλοντικής υποβάθμισης και αυθαιρεσίας στο νησί. Προβληματιζόμαστε πολύ από τις ενέργειες που έχουν γίνει μέχρι τώρα. Προβληματιζόμαστε ακόμα περισσότερο από το τι σημαίνουν οι ενεργειες αυτές για το μέλλον του νησιού, δεδομένου ότι όλες σχετίζονται με τα ίδια συγκεκριμένα επιχειρηματικά συμφέροντα που κατέχουν ένα μεγάλο ποσοστό των παραλιακών εκτάσεων στο νησί.

Για παράδειγμα, σε 10 χρόνια θα έχουν καταστραφεί και οι υπόλοιποι υδροβιότοποι της Ίου, όπως καταστράφηκε η λίμνη Παπά; Θα έχει ντε-φάκτο ιδιωτικοποιηθεί το μεγαλύτερο μέρος των παραλιών; Θα συνεχιστούν οι αυθαιρεσίες και καταστροφές σε αιγιαλούς; Θα έχουν γεμίσει οι παραλίες της Ίου με κατασκευές ασύμβατες με την αρχιτεκτονική του νησιού;

Προφανώς δεν είμαστε εναντίον της οικονομικής ανάπτυξης του νησιού. Αντίθετα, υποστηρίζουμε την άνοδο του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων. Η ανάπτυξη όμως απαιτεί σχεδιασμό καθώς και σεβασμό προς το περιβάλλον και τη φυσιογνωμία του νησιού. Αν τα στοιχεία αυτά απουσιάζουν, τα οφέλη της ανάπτυξης θα είναι μικρότερα και θα καρπωθούν από λίγους.

Γνωρίζουμε ότι ο Δήμος έχει κάνει μια προσπάθεια σχεδιασμού, καθώς έχει δαπανήσει πάνω από 100.000 Ευρώ για χωροταξική μελέτη του ΕΜΠ, την οποία έχει παραλάβει επίσημα το 2011. Δυστυχώς όμως, απ'ότι φαίνεται, βασικά συμπεράσματα της μελέτης δεν λαμβάνονται υπ'όψη κατά την έγκριση ξενοδοχειακών μονάδων, καθώς όλες οι προτεινόμενες για προστασία παραλίες της Ίου στη μελέτη παραδίδονται με fast-track διαδικασίες από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΟΤ για τουριστική εκμετάλλευση. Οπότε σχεδιασμός στην πράξη δεν φαίνεται να υπάρχει, ούτε σε αρχικό στάδιο.

Παρακαλούμε τον Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο να μας ενημερώσουν το συντομότερο σχετικά με τις απόψεις τους για τα προβλήματα που περιγράφουμε παραπάνω, καθώς και για τυχόν ενέργειες που έχουν λάβει ή προτίθενται να λάβουν για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα.

Με εκτίμηση,

Δημήτριος Βαγιανός, 52 Platt's Lane, London NW3 7NT, United Kingdom -- Μεγάλη Βρετανία, 00-44-7540-674153, d.vayanos@lse.ac.uk, Καθηγητής Χρηματοοικονομικών, London School of Economics.

Andrea Bosco, Frazione Torrino di sopra, 28, 27049 Stradella (PV), Italy -- Ιταλία, 00-39-3920720733, andrea.bosco@unifi.it, Καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Φλωρεντίας.

Συνημμένα:

Φωτογραφίες: Ενότητα 1 έως Ενότητα 7

Αντίγραφα συνημμένων εγγράφων :

- Υποβολή αίτησης για δράση αποκατάστασης περιβαλλοντικής ζημιάς (WWF Ελλάς)
Αρ. Πρωτ. 7/13-1-2016 (Ενότητα 1)
- Καταγγελία για έργα στη χερσόνησο Διακοφτό - Κουμπάρα της νήσου Ίου (Δημητρίου Γεώργιος, Καλογράνης Κωνσταντίνος, Δραγούμης Φιλίππος, Αγογλωσσάκης Σταύρος, Τουμαζάτος Λουκάς)
Αρ. Πρωτ. 150/25-01-2016 (Ενότητα 2)
- Έκθεση επιθεωρητών υπουργείου περιβάλλοντος
Αρ. Πρωτ. Οικ. 2434/01-11-2016
(Ενότητα 2: Παρ. Γ.3., Ενότητα 5: Παρ. Γ.1., Ενότητα 6: Παρ. Γ.4.)
- Καταγγελία για αυθαίρετα έργα στη χερσόνησο Διακοφτό - Κουμπάρα της νήσου Ίου (Δημητρίου Γεώργιος, Καλογράνης Κωνσταντίνος, Δραγούμης Φιλίππος, Αγογλωσσάκης Σταύρος, Τουμαζάτος Λουκάς)
Αρ. Πρωτ. 149/25-01-2016 (Ενότητα 3)
- Καταγγελία για διάνοιξη δρόμου στη νήσο Ίο, Κυκλάδες (Πικρί Νερό)
(Andrea Bosco)
26-11-2016 (Ενότητα 6)
- Υποβολή μηνύσεως (Έλος Πάπα – Καλάμου)
(Andrea Bosco)
Αρ. Πρωτ. 1010/2/676-8' / 31-07-2017 (Ενότητα 6)